

Pri drugih pa je voda, ki povzročuje to bolezen in sicer deževnica, če namreč na čredo predolgo ali premočno dež lije.

Naj bo, kakor hoče, to še ni najhujše, če zbolijo ena ali nekaj ovac, hujše je razširjevanje garij na celo čredo. Jedna ali vsaj nekaj ovac more v dveh tednih okužiti več kot sto glav. K temu pa nikakor ni treba, da pridejo še zdrave ovce v neposredno dotiko z bolanimi, okuženje pospešuje se še na mnoge druge načine. Če se ob isto drevo ali kako drugo stvar čoha še neokužena ovca, kjer se je pred kratkim čohala garjeva, je okuženje prav lahko, naravno in malokdaj izostane v takih slučajih.

Ali mora gospodar k vsemu temu le molčati, roke križem držati, ne more-li kaj pomagati? Nikakor ne sme tega storiti, ampak dosti sredstev mu je danih, s katerimi si otme čredo, jo reši hudih muk in celo pogina. Kajti če pritiskajo gori omenjene grinje v prav veliki meri in velikem številu, reši se žival težko smrti. To se more le zgoditi, če se ji podaja v boleznih več in tečnejše, izdatnejše klaje in se sploh bolj na njo pazi.

Brž, ko se vidi je ta ali ona ovca okužena, mora se nemudoma ločiti od črede. A ker se jako težko določi, katere živali že garje imajo in katere še ne, stori dobro, kdor vse ali vsaj večino ovac tako zdravi, kakor če bi bile res vse garjeve. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 8. januarija pri Novi cerkvi blizu Celja. Dne 11. januarija na Planini. Dne 15. januarija v Arvežu.

Dopisi.

Iz Pretreža pri Črešnovcu. (Občinski zastop.) V mesecu novembru prejšnjega leta smo imeli volitvo za nov občinski odbor; volitva vršila se je v hiši Jurija Jernejšeka, dosedanjega župana, zbralo se je bilo precejšnje število volilcev, da si namreč izvolijo za prihodnja tri leta novega župana. In ta volitev je res velike važnosti za Pretreško okolico, kajti pokazati se ima tukaj zopet, kdo bo gospodaril prihodnja tri leta. Od leta 1880 sem smo imeli v obč. odboru Slovenci večino; gospodarili so modri in varčni možje, kateri so poplačali precej dolgovi in kar je bilo moči, so pomnožili tudi nekaj obč. premoženja, ter popravili pota in steze po občini. Zraven tega pa so bili tudi narodno zavedni; Jurij Jernejšek, naš sedanji obč. spoštovani župan, sklenil je slovensko uradovanje, in nevstrašljivo zahteval od oblastnih, da se dopisuje občinskemu uradu v slov. jeziku. Klubu tega dobrega gospodarstva sklepali in nameravali so nekateri zastarani in plesnivi nemčurčki s svojimi tovariši na dan volitve, ki že 10—20 let niso, ali bolje rečeno, še nikoli niso imeli nobene veljave v občini, tuhtali kako da bi se dalo preseliti ali iztrgati gospodarstvo iz slovenskih rok, ali zastonj bilo je vse prizadevanje. Zastonj se je škropljenec iz Kleč ali Vrholj enemu ali drugemu naprošenemu volilcu v grlo vlival, da bi suhemu trnu moč naglasili, ki že 20 let ni niti nobene mladike ali brsti v korist občine poganjali in zdaj ob času volitve bi pa naj naenkrat na vse strani občine razprostrali velike svoje vrhovne ostroge, ali spodletelo mu je. Ubogali so ga res njegovi pristaši, njegova levičarska sodrga; dospel je on sicer do veliko glasov, ali njegovi levičarji so jih malo sprejeli, ostali so proti nam v manjšini. Čeravno so še v sramoto sami sebe volili, vendar levičarska garda je le ostala na cedilu. Eden volilcev pa, ker ni naš obč. rojak, temuč je od zahodno-pruske strani v našo občino privandral —

ta človek si je toliko prizadeval in že celo leto v svoj rjavi rog drugim lahkomišljencem na ušesa trobil, češ: proč s sedanjim županom in Bog obvaruj Pavla Spragerja za novega župana voliti, marveč mene volite, če ne, pa staro »Sorsakovo metljo«, da le stari odbor odstranimo! Ko je potem že slutil, da ne zadobi dovolj glasov, pa je še sam sebe volil; prišlo je slednjič do tega, da sta res dva, on in še drugi, enake glase sprejela; morali smo srečati in zapadel je; siromak je skoz rešeto zletel in padel je zopet za tri leta; tako tedaj Bog kaznuje. Marsikaterokrat sem si mislil, kako nam bode potreba nemčurjem zobe pokazati, in v to nam je bilo nevstrašljivih jeklenih značajev potreba in na naši strani je lepa večina, stoji krepkih in vrlih osem mož, na bandi levice pa komaj štirje čepijo. Izvoljeni so torej večidel enoglasno sami stari odborniki! Pokazali smo s tem našim nasprotnikom, da smo složni in edini, popustili smo ob času volitve vse osebnosti na strani in stopali smo polno število, kakor le en mož na volišče. Akoravno so nekateri prav daleč imeli do volišča, vendar se niso bali slabega vremena in grde poti. Ako bomo prihodnjič zopet in še boljše ravnali, bodo jo naši nasprotniki popihali v prajzovsko deželo, da njih zopet ne bo duha ne sluha 20 let. Pogum toraj narodnjaki in Slovenci iz Pretreške okolice, stojmo krepko in trdno nepremakljivo, pokažimo, da smo mi še v Pretreški okolici gospodarji in da ne potrebujemo starih odpadlih nemčurskih metelj za gospodarje, in ako smo zedinjeni, nas prevrgli ne bojo; v to nam pomoz Bog!

Iz Ptuja. (Dijaška kuhinja) potrjuje hvaležno v tekočem šolskem letu 1893/94 do konca decembra sprejete doneske sledečih p. n. dobrotnikov: Dr. Muršec J., profesor v pok. v Gradcu 8 gld., Marzidovšek J., c. in kr. vojni kaplan v Gorici 3 gld., dr. Jurtela Fr., odvetnik v Šmarjah in dež. poslanec 19 gld., dr. Šegula J., odvetnik v Novem mestu 10 gld., Koser J., c. kr. poštari v Jursincih 3 gld., sl. Ciril-Metodovo društvo v Ljubljani 50 gld., Modrinjak Mat., inf. proš. itd. v Ptuju 10 gld., dr. Pučko Jurij, c. kr. notar v Krškem 5 gld., dr. Brumen, odvetniški koncipijent v Ptuju 5 gld., dr. Horvat Tom., odvetnik v Ptuju 10 gld., Rašp Ferd., oskrbnik v pok. 10 gld., Trstenjak Jakob, duhovni svetovalec in župnik pri sv. Marjeti 3 gld., slavna Posojilnica v Ormožu 20 gld., dr. Lavoslav Gregorčec, kanonik v Novi cerkvi 5 gld., Jurij Strah, posestnik 1 gld., po gosp. Gregorič-u v Ptuju: Skuhala Peter pri Vel. Nedelji 2 gld. in darilo vesele družbe v Halozah 8 gld., profesor Kunstek 10 gld., po blagorodni, za učečo se mladino blago-vneti gospej Rozi Špindler, c. kr. davk. knjigovodja sopruzi v Brežicah, znatni znesek 12 gld., ki ga je nabrala pri različnih p. n. dobrotnikih (dr. Firbas, c. kr. notar 2 gld., Munda Ivan, c. kr. živinski zdravnik 4 gld., Gregorič Karl, trgovec 1 gld., Balon Mih., mestjan 50 kr., Hans Fr., nadzornik, 50 kr., Razlag Andr., uradnik 1 gld. in Špindler Anton, c. kr. davk. knjigovodja v Brežicah 3 gld.) Mesečne doneske so odrahtali sledeči p. n. gospodje: Bratuša Al., beneficiat 3 gld., Cilensek M., profesor 4 gld., Črnko Marko, mestne fare vikar 3 gld., Majcen Ferd., gimn. veroučitelj 3 gld., Ožgan Simon, c. kr. notar 3 gld., dr. Ploj J., odvetnik 9 gld., dr. Schiffrer J., c. in kr. polk. zdravnik 3 gld., Sedlaček J., tajnik 1 gld. 50 kr. Svet o. Alfonz, minorit 1 gld. 50 kr. in Šalamon Franc, mestne fare kaplan in katehet 3 gld., vsi v Ptuju. Vsem p. n. imenovanim dobrotnikom učečo se mladino izreka pristrčni: Bog plati!

Odbor »Dijaške kuhinje« v Ptuju.

Iz Vojnika. (Spanje.) Še ni ravno dolgo, kar sem prebiral knjižico, v kateri so pravila društva sv. Cirila in Metoda popisana. Tam se pravi, da se zberejo društveniki tega društva vsako leto na določenem kraju in

kateri kaj bolj globoko seže v žep, ali pa še tudi kaj več razumejo, naj bi imeli k temu pripravi in potrebni nauk, podporniki pa bi naj poslušali. To smo in bi še tudi iz srca radi storili pri nas, ko bi nam bila le prilika. Pa žal, da ne vem, če bomo letos imeli priliko, da bi izvršili to, kar nam to društvo nalaga. Minilo je že več, kakor leto dni, kar smo imeli skupno zborovanje tega društva, pa še le ne moremo pozabiti tistih veselih trenutkov, ko smo se pogovarjali s samimi Slovenci ter smo se že večkrat čez leto veselili, da nam bo zdaj prinesel »Slov. Gosp.« poročilo, kateri dan in pa, kje da se zopet snidemo. Ali žal nam, da tega veseliga poročila še dosedaj nismo čakali in tudi ne vem, če ga bomo v tem letu. Vso to nevoljo, katera nas morebiti vse skupaj čaka, zvrnemo pa na te večje glave, ki se imenujejo odborniki itd. Slovenci si pač lahko mislijo, da nas je že prvi mrzab pobral, ko se je po naši dolini prikazal. Toraj če še niste čisto ozeblji, večje slovenske glave na noge, ker mi smo pripravljeni tudi v najhujši zimi poslušati in kar je še več, svoj letni davek odrajtati, ker celo leto bi se nam preveč »sekuciona« nabralo. Toraj na svidenje, Vojniški Slovenci, če še živite, če vas še ni vzelo zimsko spanje, da bomo videli, kakšno bo kaj po zimi to zborovanje.

Iz Braslovč. (Priatelj šolski mladini.) Rajni Jurij Mlakar, bivši posestnik v Rakovljah, je v svoji oporoki volil ubogim šolskim otrokom šole v Braslovčah 50 gld., katere je ostala vdova Neža Mlakar že tudi izplačala. Bog povrni rajnemu na onem svetu, njegovim ostalim pa želimo že tukaj blagoslov božji, soli pa še več takih prijateljev! Franc Waschl, načelnik kr. š. sveta, V. Jarc, nadučitelj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Naravno je, da o večjih praznikih utihne politično življenje; tudi letos je bilo takó, več ministrov celo na Dunaju ni bilo, ampak so odšli v svojo ožjo domovino, v svoje domače kraje. — Minister za državne finance, pl. Plener, daje rad obljube in zato prihaja k njemu zmerom več ljudij, katerim se zdeha pp. državni mošnji, češ, da jim jo ljubeznivi gospod minister odpre. Doslej so pa, kolikor vemo, še vsi dobili le obljube in najbrž ostane tudi pri obljubah t. j. pri »malih ljudéh«, ali pa ima za judovsko bankirje on tudi le obljube, o tem se lahko dvomi, kajti nemški liberalci so bili z njimi še vselej radi v ozki zvezi.

Česko. V noči od petka na soboto je zaprla policija, mestna straža, Antona Čizka, tajnika v klubu mladočeskich poslancev. Na sumu ga imajo, da je bil v zvezi z moricema Rudolfa Mrve. V isti noči so zaprli še več drugih ljudij iz enakih ozirov. — Odvetniki, ki so imeli zagovarjati ude »Omladine« pred sodnijo, so odložili to čast, ali po pravici? Nam se ne dozdeva, da je tako prav od njih, kajti mladiči so zapeljani in so potrebni, da imajo zagovornike, katerim je resna skrb, da jih, če je mogoče, operejo blata, v katero so prišli.

Štajarsko. V soboto bode slovesno vpeljanje novega škofa v njih trudapolno službo. Slovesnost pa se vrši samo v stolni cerkvi, ker zima ni ugodna slovesnostim zunaj cerkve. — Volitve v obrtno zbornico za štajarsko deželo se izvršijo te dni in imajo letos nekaj več pomena zato, ker se ena stranka temu upira, da ima gornji del dežele preveč udov pri tej zbornici, spodnji del pa nasproti temu premalo. Nam se ne zdi

vredno, da se potegnemo za nemškutarje, resnica pa je da gospóda v Gradcu deli tudi v tej reči po vatlu liberalcev: za-se meso, za druge kosti!

Koroško. Verno katoliško ljudstvo se toži, da se postava o nedeljskem počitku ne izpolnjuje, ampak pogosto vozniki po cestah vozijo celo o času službe božje. Pač resnica, nekatere postave so le na papirju, ker si gosposka rada zaveže oči, kedar gre za izpolnjevanje liberalcem neljube postave. — Tudi pri šolskih postavah se godi enako pri pouku v slov. jeziku; tu pa so učitelji sem ter tje krivi, da se otroci umaknejo temu pouku — na prošnjo starišev. Kako pa se take prošnje delajo, to nam razjasnjuje »Mir« jasno in več, kakor zadosti. Uboga slov. para!

Kranjsko. Po odločbi c. kr. upravne sodnije dobi bela Ljubljana poslej lahko samo slov. napise za ulice in javne trge. Čeravno pa je ta razsodba za Ljubljano ugodna, drugod in po mestih, koder so Slovenci v manjšini, pa ni Slovincem na korist, ker odloči lahko obče zastop o tacihi napisih, ne da mu more človek kje kaj oporeči. — Za Dolenjsko se ustanovi h koncu januarja katoliško politično društvo ter mu želimo, da stopi čvrsto na noge ter pomaga zatreti liberalizma zvito kačo.

Primorsko. Učitelje plačuje dežela in vsled tega nimajo učitelji enacih plač, posebno primorski imajo nizke plače in da-si priznajo v dež. šolskem svetu potrebo, vzvišati jim plače, do tega, da se jim v resnici vzviša, ni še prišlo. Zmerom se najde še kaka overa, najbrž pa primanjkuje volje. — Kakor se kaže, ima letos mestni zastop v Trstu več sreče, kakor doslej, vsaj pri pitni vodi, ker jo napelje že s pomladi iz Bistrice v mesto, kjer je pomanjkuje. Stane pa tukaj voda suhi denar!

Hrvaško. Tri leta bode že kmalu, odkar nimajo v Zagrebu nadškofa in še sedaj ni upanja, da ga dobijo že v kratkem, kajti ogerska vlada hoče na vsak način spraviti tje moža, ki bi bil — madjarski najemnik. V to pa sv. oče Leon XIII. ne morejo privoliti.

Ogersko. O novem letu je minister dr. Wekerle hvalil na vse kriplice delovanje vlade; ali celo njegova stranka mu ni tega prav verjela, kajti videti uspehov vlade ni, ljudstvo pa se celo boji teh uspehov. — Dne 16. januarja bode v Pešti vendar-le katoliški shod, vsaj sliši se še nič, da ga misli vlada prepovedati. Mogoče pa je še vselej in človek skorej raji zadnje verjame.

Vnanje države.

Rim. Zopet je poslanik ruskega cara pri sv. očetu v Rimu in ima z njimi dognati neko pogodbo, po kateri se določijo pravice in dolžnosti katoliških škofov nasproti ruski vladi. Zadnja pa terja preveč in bode se torej težko kaj iz pogodbe.

Italijansko. Vladi dela veliko skrbi revščina, ki pritiskuje na kmetovalce v Siciliji, na druge delavce pa po vsej državi. V Siciliji je že do ustaje prišlo in bodo morali vojaki priti, da napravijo mir in se ve, da najbolje, če prinesejo namesto mečev, za ljudi kruha seboj; potem bode kmalu mir. — V Genovi so delavci napadli hišo francoskega konzula, ker Francozje ne marajo več za laške delavce. Oj srečna Italija!

Francosko. O novem letu so v Parizu redarji stikali po hišah, v katerih so slutili anarhiste, ter so jih več, kakor 200 zaprli. Najbrž so jim prišli na sled, da bi radi zopet kako ugnali, t. j. z dinamitom kako hišo z ljudmi vred zagnali v zrak. — Tuje delavce misli vlada pognati vse iz dežele; to je sicer trdo, ali med njimi je veliko potepuhov in so na sumu, da so anarhisti. — Tiste delavce, ki so bili v Aigues jeseni pretepli